

Türkiye'deki Depremlere Müdahaleye İlişkin Kuruluşlar Arası İnsani Yardım Değerlendirmesi

Genel bakış

- Bu rapor, Türkiye'deki (ve Suriye) depremlerden etkilenen toplulukların insani ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik IASC üye kuruluşlarının ortak müdahalesinin bağımsız, kuruluşlar arası bir değerlendirmesidir.
- Bu değerlendirme, depremlerin meydana geldiği Şubat 2023 ile veri toplama sürecinin başladığı Ağustos 2024 arasındaki dönemi kapsamaktadır.
- Bu belge yalnızca Türkiye'deki ortak insani yardım müdahalesi hakkında bilgi vermektedir.

Yöntem

Katılımcı, karma yöntemler yaklaşımıyla ve bağımsız bir değerlendirme ekibi tarafından yürütülen, kullanım odaklı değerlendirme.

42 kadın ve 60 erkek bilgi veren ile görüşüldü

33 kadın ve 32 erkek topluluk üyesi ile görüşüldü

150 belge incelendi

22 kadın ve 31 erkek yardım çalışanına anket uygulandı

3 ülke içi ziyaret gerçekleştirildi

Önemli Bulgular

İnsani yardım müdahalesi, **hayat kurtarmak** ve acil ihtiyaçları karşılamak **açısından hayati** bir rol oynamıştır.

Arama ve kurtarma ekiplerinin derhal sahaya sevk edilmesi ve IASC üyelerinin ek personel görevlendirerek depolarında yer alan hazır malzemeleri kullanmasıyla acil **müdahale hızlı bir** şekilde gerçekleştirilmiştir.

Acil Yardım Çağrısının başlatılmasında yaşanan küçük gecikmelere rağmen, kurum içi kaynaklardan ve özel donörlerden **esnek ve zamanında sağlanan finansman desteği**, hızlı bir şekilde harekete geçilmesinde kilit bir faktör olmuştur.

Ölçek Genişletme, insani yardım liderliğini güçlendirmeye ve daha ortak bir müdahaleyi teşvik etmeye yardımcı oldu, ancak **oluşturulan yeni koordinasyon modeli**, güçlü ulusal afet yönetim sistemlerine sahip **bir orta gelirli ülke için pek uygun değildi**.

Öneriler

- Mevcut ulusal ve alt ulusal koordinasyon yapısının, büyük ölçekli acil durumlara yanıt verebilecek kadar esnek olmasını ve ulusal/yerel aktörleri kapsamasını sağlayın.
- BM acil durum müdahale kapasitesinin kattığı değeri göstermek için hükümetle iş birliği yapmanın yollarını bulun. IASC üyeleri aynı zamanda Türk Kızılayı ile ilişkilerini de güçlendirmelidir.
- Hazırlıklılığı geliştirmek için stratejik, sektörel ve kurumsal düzeylerde harekete geçin; koordineli ve kapsamlı bir müdahale sağlayın.
- ESMAT ve diğer araçları kullanarak büyük ölçekli afetlere hazırlıklı tek bir bilgi yönetimi merkezi oluşturun.
- Veri toplamak için hükümet ve yerel yetkililerle ilişkileri güçlendirin ve ulusal/yerel aktörlerle iş birliği yaparak kırılgan grupların ihtiyaçlarını daha iyi belirleyin ve karşılayın.

Acil müdahale aşamasında, IASC üyeleri **yerel STK'larla ortaklıklar geliştirmekte gecikmiş** ve **hükümetle** erken aşamadaki iş birliği sınırlı kalmıştır, ancak bu etkileşim zamanla gelişmiştir.

IASC üyeleri, hükümetin yardım müdahalelerini tamamlamayı nitelikteki faaliyetlerinde tarafsızlık ve bağımsızlık ilkelerini **nasıl koruduklarını anlatmakta güçlük** çektiler ve bu durum, Türk vatandaşları yerine Suriyeli mültecilere odaklanıldığına dair yanlış algılara yol açtı.

En kırılgan gruplara verilen destek ve etkilenen nüfusa karşı hesap verebilirlik, ilk insani yardım müdahalesinin en zayıf alanları olarak öne çıkmıştır.

Yardım çalışanları derinden etkilendi. BM kuruluşları **kendi çalışanlarına görevde bakım desteği** sağlasa da, yaklaşımlardaki uyum eksikliği endişe kaynağı olmaya devam etmektedir.

Biz Kimiz?

Kurumlar Arası İnsani Yardım Değerlendirme Yönlendirme Grubu (IAHE SG), büyük krizlerde sistem genelinde öğrenmeyi ve hesap verebilirliği teşvik etmek amacıyla bağımsız değerlendirmeler yürütmektedir.

İletişim: Ali Buzurukov, IAHE Yönlendirme Grubu Başkanı buzurukov@un.org | Maria Isabel Castro, Değerlendirme Müdürü castrovelasco@un.org | İlgili tüm belgelere buradan [ulaşabilirsiniz](#).

Kuruluşlar Arası Daimi Komite (IASC) ile yakın iş birliği içinde çalışan bağımsız bir organ olarak, ortak insani yardım faaliyetlerini geliştirmek için kanıt dayalı dersler aracılığıyla insani yardım kuruluşlarının liderlerine ve üst yönetimlerine destek sağlıyoruz.